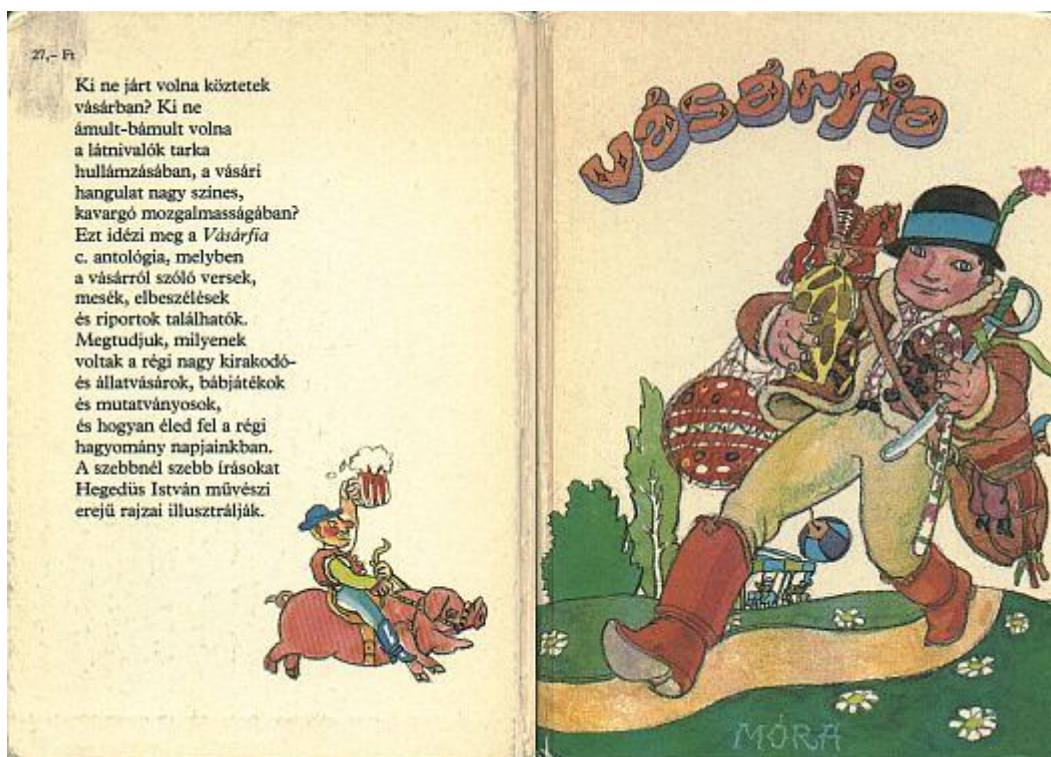

LŐRINCZ L. LÁSZLÓ
Pánik piócaéknál

Gyakori vendég volt a kenderáztató tóban Piri és Peti, a két pióca. Na és természetesen a piócagyerekek, akiknek még nagyapám sem tudta a nevüket, pedig ő aztán mindenkit ismert a kenderáztató tó környékén.

Az igazsághoz az is hozzátartozik, hogy a pióccsalád nem a kenderáztató tóban lakott, hanem a mező közepén folydogáló pataokban, amely valaha malmot hajtott. Ott éldegéltek békésen a nádasban, és csak nagy néha kerekedtek fel, hogy meglátogassák a tóbeli békákat, akik szegről-végről rokonaik voltak.

Történt egy napon, hogy a falu leggazdagabb embere, a fősvény Üstök Nagy Mihály, bekocsikázott a kaposi piacra. Ott járt-kelt a kofák között nagy kevélyen; belekukkantott a kosaraikba, és ahol csak tehetett, fumigálta az árut. Nem tetszettek neki a nagy szemű, kacsingató földieprek, sem a mosolygó májusi cseresznye, de még a zöld fejű saláták sem. Csak sétálgatott erre-arra, s még arra is fősvény volt, hogy dagadó pénztárcájából kiemeljen néhány fillért, és márcot vegyen magának a bábosnál.

Hát amint jön-megy, és töpreng magában, hogy mégiscsak innia kellene legalább egy kis pohár márcot, és jobbra-balra pislog, hogy nem jön-e valaki ismerős, akivel meghívathatná magát egy italra, észrevett egy embert, aki ott állt szerényen a piac szélén, és előtte az asztalkán két-három széles nyakú dunsztosüveg hevert.

Üstök Nagy Mihály közelebb lépett, hogy megnézzze, mi jót kínál az az ember az üvegből, amikor az árus hangját is meghallotta:

- Piócat tessék, piócat! Igazi pataki piócat!

Üstök Nagy Mihály közelebb somfordált az üvegekből áruló emberhez, és belesípített a saját karjába, hogy nem álmodik-e. De bizony az ember egyre csak kiabálta:

- Piócat tessék, piócat! Igazi, pataki piócat!

A fősvény gazda még közelebb somfordált, és egészen közélről bekukkantott a dunsztosüvegbe. Nem is kellett újra megcsípnie magát, hogy meggyőződjön róla, nem álmodik; valóban piócák tekergőztek odabenn nagy szomorúan.

Üstök Nagy Mihálynak nem volt szokása, hogy bárki előtt lekapja a kalapját, most azonban levette, és tisztelettel az áruhoz lépett.

- Aztán mit árul ke'? - kérdezte, mintha nem is hallotta volna a kiabálást.

A piócaárus ránézett, és az üvegekre mutatott.

- Láthatja ke', ha van szeme...

- Há'szen vanni van, csak nem biztos, hogy jól is látok vele...

Az árus most már érdeklődve pislantott Üstök Nagy Mihályra.

- Mondja már, ha meg nem sérteném, mi a fészkes fenét akar ke' tőlem?

Üstök Nagy Mihály akkor visszavette a kalapját a fejére, és a dunsztosüvegekre mutatott.

- Igaz, amit kátozik ke'?

Az árus már-már megszólalt volna, amikor egy városi ember lépett az asztalka elé.

- Aztán hogy adja, kérem szépen, a piócat?

- Tíz fillér darabja - mondta az árus. - Garantáltan egészséges és éhes piócák. Betegséget, fáradságot úgy kiszívna, mint a sicc! Hányat parancsol, kérem ?

A városi ember megütögette a dunsztosüveg oldalát.

- Aztán mondja, nem döglöttek ezek?

Az árus az ég felé fordította a szemeit felháborodásában.

- Még hogy döglöttek?! Dehogy döglöttek azok, kérem! Csak olyan éhesek, hogy már mozdulni sem tudnak. De tegye csak az úr a kezére vagy a lábára őket, majd meglátja, hogy megelevenednek!

- Na, nem bánom - mondta az úr, és a pénztárcája után nyúlt. - Remélem, nem csap be kend... Itt a húsz fillér. Kettő darabot kérek!

Az árus elégedetten zsebre tette a pénzt, és nedves iszap közé csomagolta a két piócat.

Üstök Nagy Mihály meg csak állt szótlánul, mintha fejbe kólintották volna. Húsz fillér két piócaért! Gyorsan kiszámította, hogy pontosan húsz fej szép nagy saláta kerül húsz fillérbe, amit kapálni kell, öntözni és főleg vigyázni rá, hogy meg ne lankadjon. Ez a két vacak pióca meg csak úgy ukmukfukk, elkelt.

Megvakarta az orra hegyét, és visszasüdürgött az áruhoz.

- Aztán mondja csak... minek veszik az emberek ezeket az... izéket?

- A piócaikat gondolja kend?

- Azokat.

Az árus ravasz arcot vágott.

- Minek azt magának tudni?

Üstök Nagy Mihály ekkor a bugyellárisába nyúlt, és olyan képpel, mintha a fogát húznák, elővett egy tízfillérest s az ember felé nyújtotta.

- Hát csak ezért!

Amaz elvette a tízfillérest és gyorsan a zsebébe süllyesztette.

- Mit akar kend tudni?

- Hát hogy mit esznek a városi népek a piócán? Tényleg megeszik őket?

Az árus szánakozva nézett végig Üstök Nagy Mihályon.

- Na, amikor az észet osztották, elég hátul állhatott kend... Jól van, na, csak semmi izgalom, nem akartam megsérteni. Szóval, tudja ke', hogy a pióca jobb, mint a legjobb orvos?

- Nem én!

- Hát ha én mondom, elhiheti. Maguk felé nem gyógyítanak pióccával?

- Mifelénk nem.

- Hát akkor ide figyeljen kend! Vértolulásra, szédülésre, hascsikarásra, mindenféle betegségre a legjobb a pióca... Érti kend?

- Érteni értem, csak nem tudom, hogyan... Mifelénk a népek undorodnak a piócától. Meg nem ennék egy világért sem. Inkább hagynák, hogy a guta üsse meg őket, mégsem eresztenének le egyet sem a gyomrukba ezekből a dögökből...

- De hiszen nem is enni kell őket!

- Nem-e? Hát akkor mit?

- Ide figyeljen kend! Ha valakinek valami baja van, rá kell tenni egy-két piócát a hátára vagy a lábára vagy akár a kezére, és az éhes piócák egykettőre kiszívják belőle a rossz vért. Olyan egészséges lesz ettől a beteg, mintha soha nem is lett volna nyavalyás.

- Aztán ki szedi le megint a piócákat?

- Ha teleszívták magukat vérrel, maguktól is lemásznak a betegről. És ne féljen, kend, nem fáj a csípésük. Olyan szelídek, hogy azt hiszi kend, lúdtollal simogatják a kend hátát, ha a vérit szíjják.

Üstök Nagy Mihály elfintorította csak az orrát.

- Affene érti a városi emberek ízlését - morogta, aztán megbiccentette a kalapját, és otthagya az árust és a kaposi piacot. Felhajtott Cserben a Horváth-féle kocsmában még egy korsó sört, aztán meg sem állt Szilvásszentmártonig.

Ott aztán alighogy lekászálódott a szekérről, berontott a nagyszobába. Le sem vette a kalapját, csak rákiáltott a feleségére:

- Asszony, holnaptól nincs salátakapálás! Üstök Nagy Mihály felesége nagyon megrémült, mert azt hitte, hogy napszúrást kapott az ura Kaposvártól idáig.

- Nincs-e? - kérdezte békülékenyen. - Hát akkor miből áruljunk pénzt, édes uram?

Üstök Nagy Mihály leült az asztal mellé, és hamarosan bebizonyította, hogy nincs napszúrása. Elmondott mindent töviről hegyire, amit csak a kaposi piacon tapasztalt. Üstök Nagy Mihályné egy darabig hitetlenkedve hallgatta, de a végén már ő is hinni kezdett benne, hogy az ura aranybányára lelt Kaposban.

- Tíz pióca egy pengő... száz pióca tíz pengő... tovább már nem is merek számolni!

Így történt aztán, hogy másnap reggel, azaz hajnalban, amikor még a nap is aludott, Üstök Nagy Mihályék salátaföldjén nem mozdult senki.

Nagyapám, aki ekkor már kapával a hátán a salátás felé igyekezett, és a többi legény is kapáláshoz látott, csodálkozva vették észre, hogy Nagy Mihályék salátásában nem kapálnak.

- Hát ezeket meg mi lelhetette? Csak nincs valami bajuk? - tűnődött nagyapám, és már-már azon volt, hogy megzörgeti az ablakukat, amikor egyszerre csak az Üstök Nagy család kikászálódott az udvarra... De nem kapa volt a hátukon, ahogy azt mindenki elvárta volna, hanem tarisznya, a kezükben dunsztosüveg, mintha ki tudja, hova készülődtek volna. Még csak nem is pillantottak a saláták felé, amelyek kétségbeesetten kornyadozni kezdtek, ahogy a nap egyre feljebb emelkedett az égi garádcson.

A legények öntözéshez láttak, és így nem is nagyon értek rá az Üstök Nagy családdal törödni. Hanem amikor már minden salátát megöntöztek, s a kapálásból is kivették a részüket, átpillantottak Üstökék salátásába. Hát aztán volt is ott mit látni! Az árva saláták gutaütötteen

hevertek a földön; egyre gömbölyödött és sárgult a levelük, ahogy a kegyetlen napsugarak szárították őket. Nem is csoda, hiszen ezen a délelőttön még egy csepp vizet sem kaptak! Nagyapám ekkor már biztos volt benne, hogy az Üstök Nagy családdal valami történt. Biztosan valami ravaszságot eszeltek ki, ha veszni hagyták a salátáikat, és sebbel-lobbal siettek a rét irányába.

Sokat nem is kellett beszélni a dologról. Amikor befejezték a munkát, nagyapám intésére valamennyi legény összeszedelőzködött; letették a kannáikat, fához támasztották kapáikat, s ellopakodtak a kenderáztató felé. Tudták, hogy valahol ott kell lapulnia az Üstök Nagy családnak is!

Éppen a kenderáztató tavat kerülték, amikor Pók apóka dűnnyögése ütötte meg a fülüket:
- Lenne csak egy akkora hálóm, hogy beleférnének ! Megfognám őket és belesavarnám...
Bele én!

Nagyapám akkor már rosszat sejtett; lehajolt a tó partjára, és belenézett a vízbe.

Nem is csalódott, mert egy óriási liliumlevél alól csak előmerészkedett az egyik Bertalan.

Meg sem várta nagyapám kérdését, máris kétségbeesetten brekegni kezdett:

- Jajjjj, de kellemetlen, jajjjj, de kellemetlen! Hogy megkergette őket!

- Kicsoda, te? - kérdezte nagyapám kíváncsian.

- Hát az az emberrrr! Az emberrrr, a dunsztosüveggel!

- Az Üstök Nagy lehetett ! - morogták a legények nagyapám mögött.

- De hát mi történt, Bertalan?

Ekkor a másik Bertalan is előmászott egy másik levél alól.

- Pióca Pirivel és Pióca Petivel történt a nagy baj! Alig tudtak megmenekülni szegények... De a gyerekeket megfogta, de meg ám! És milyen hebehurrrgyán, milyen hebehurrrgyán!

Nagyapám elképedt. Mi az ördögnek azoknak annyira a pióca, hogy még a salátáikat is veszni hagyták miatta? Ki érti ezt?

Pók apóka azonban nagyapám segítségére sietett:

- Én itt voltam... én mindent hallottam - morogta. - Azt beszéltek, hogy sok-sok piócát fognak, és valamit kapnak értük, amit nem tudok, hogy micsoda. Valami olyasmit, hogy pénz... Ti tudjátok, hogy mi az?

Nagyapám előtt egyszerre világos lett minden. Hát így áll a dolog! Üstök Nagy és családja elhatározták, hogy kifogják a környék piócait és eladják a piacon!

Ekkor Hebehurgya Bertalan ismét csak kibukkant a vizet borító békalencsék közül, és kezénél fogva vezette az egyre csak rívó-jajgató Pióca Pirit.

- Jaj, nekem, jaj! Elvitték, elrabolták a kedveseimet. Aranyos kis fiacskáim... hol vagytok?
Elrabolta mind az a szörnyeteg!

- Látod, milyen szomorú? - brekegett Bertalan nagyapám felé. Pióca Piri rimánkodva a parton álló legények felé fordult.

- Sose bántottalak benneteket, ha fürödtetek, sose csíptem a lábatokba. És a gyerekeknek is megtiltottam... Amikor meg ennek-annak begennyesedett a lába, úgy kiszívtam, hogy másnapra már meg sem látszott a helye... Jaj, hát nem így volt, legények?

A legények bólogattak, hogy bizony így volt. Nem volt bajuk a piócákkal, mióta világ a világ. Pióca Piri ismét csak könnyörögve összetette a kezét.

- Segítsetek, legények! Ne hagyjátok, hogy az a gonosz ember eladja a piacon a porontyaimat... Segítsetek! Nagyapám a többi legényre nézett.

- Segítsünk, legények?

Azok csak bólintottak, hiszen igencsak szívük szerint való cselekedet volt, ha borsot törhettek Üstök Nagy Mihály orra alá.

- Nyugodj meg, Pirike - mondta nagyapám. - Holnap reggelre biztosan visszakerülnek hozzád a porontyaid!

- Jaj, hogy köszönjem meg, legények? - kiáltott utánuk Piri, de azok már nem hallották, mert összedugták a fejüket, és supitulni kezdtek. És csak akkor rettentek fel, amikor Bertalan erőlyesen rájuk kiáltott:

- Aztán csak ne hebehurrrgyán, csak ne hebehurrrgyán!